

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/110/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118210664
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5118210664.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v právnej veci žalobcu: ADMIN CREDIT, s.r.o., so sídlom Revoluční 1403/28, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 04 050 932, korešpondenčná adresa: P.O.BOX D - 154, 921 01 Piešťany, zastúpeného spoločnosťou: L.I.B. legal s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 810 11 Bratislava, IČO: 47 237 546, proti žalovaným: 1/ P. O., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX O. A. P., 2/ Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX O. A. P., obidvom zastúpeným spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Macaláková & partners s.r.o., so sídlom J. Milca 11, 010 01 Žilina, IČO: 50 925 288, o zaplatenie sumy 7.160,00 Eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 41C/54/2018-162 zo dňa 17.05.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 41C/54/2018-162 zo dňa 17.05.2021 potvrdzuje.

Žalovaní v rade 1/ a 2/ majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu žalobcu zamietol (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným v rade 1/ a 2/ priznal voči žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % (výrok II.).
2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vzájomnou žalobou doručenou súdu dňa 07.03.2018 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovaným v rade 1/ a 2/ (ďalej aj „žalovaní“) povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.160,00 Eur s úrokmi z omeškania z uvedenej sumy vo výške 5,05 % od 02.08.2016 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/349/2016 zákonná sudkyňa v rámci predbežného právneho posúdenia vyjadrila právny záver o neplatnosti úverovej zmluvy uzavretej dňa 03.10.2012 medzi žalovanými v rade 1/ a 2/ a právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Tatra credit, a. s., tvrdiac, že žalovaní sa na úkor veriteľa obohatili o sumu 7.160,00 Eur.
3. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaní v postavení dlžníkov dňa 03.10.2012 uzavreli so spoločnosťou Tatra credit, a. s. úverovú zmluvu č. 207/12, ku ktorej boli následne prijímané dodatky č. 1 až 5. Na základe tejto zmluvy žalovaní čerpali celkom sumu 17.700,00 Eur a na úver uhradili sumu 10.540,00 Eur; rozdiel medzi uvedenými sumami (7.160,00 Eur) predstavuje žalovanú istinu. Podľa oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 11.12.2015 bola pohľadávka zo zmluvy o úvere č. 207/12 zo dňa 03.10.2012 v znení jej dodatkov postúpená zo spoločnosti Tatra credit, a. s. na žalobcu.
4. Námietku premlčania vznesenú žalovanými voči žalobou uplatnenému nároku konajúci súd vyhodnotil ako dôvodnú. Rovnako dospel aj o dôvodnosti námietky žalovaných o absencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore. V konaní bolo totiž preukázané, že

veriteľom z predmetnej úverovej zmluvy bola spoločnosť Tatra credit, a. s. Podľa oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 11.12.2015, teda až v čase po poslednom poskytnutí/navýšení finančného plnenia o sumu 3.400,00 Eur v zmysle dodatku č. 5 zo dňa 27.03.2015 bola pohľadávka z predmetnej zmluvy o úvere č. 207/12 zo dňa 03.10.2012 postúpená zo spoločnosti Tatra credit, a. s. na žalobcu. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla a ktorého obsah môže tvoriť značný objem práv a povinností, ktoré nie sú postúpením dotknuté. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu ostáva naďalej postupca. Z uvedených dôvodov nemožno konštatovať, že zmluvou o postúpení pohľadávky na žalobcu, sa tomuto má ako oprávnenej osobe podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka vydať tvrdené bezdôvodné obohatenie, o ktoré sa mali žalovaní obohatiť. Z listinných dôkazov obsiahnutých v spisovom materiáli vo veci Okresného súdu Žilina sp. zn. 41C/349/2016 je zrejmé, že finančné plnenie poskytol žalovaným ako dlžníkom buď pôvodný veriteľ v predmetnom zmluvnom vzťahu, alebo dokonca fyzické osoby, no nie spoločnosť ADMIN CREDIT, s.r.o., t. j. žalobca. Je tak zrejmé, že z dôvodu neplatnosti predmetnej úverovej zmluvy sa žalovaní nemohli na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť, keďže tento subjekt z titulu predmetnej úverovej zmluvy

zo dňa 03.10.2012 v znení jej dodatkov im preukázateľne neposkytol žiadne finančné plnenie. Aktívne vecne legitimovaným subjektom je v danom prípade ten, kto zo zmluvného vzťahu plnil v súlade s ustanovením § 451 ods. 1 a § 457 Občianskeho zákonníka. Zároveň okresný súd uviedol, že žalobca sa k námietke absencie jeho aktívnej vecnej legitimácie v priebehu konania ani nevyjadroval a nijakým spôsobom na ňu nerefletoval.

5. Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu žalobcu zamietol konštatujúc premlčanie žalobou uplatneného nároku, a tiež absenciu aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v tomto spore.

6. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovaným v rade 1/ a 2/ ako v ako úspešnej strane sporu nárok na ich náhradu proti žalobcovi, ktorý nebol v spore úspešný v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Odvolateľ vo svojom opravnom prostriedku produkoval svoje závery vo vzťahu k otázke aplikácie ustanovení o ochrane spotrebiteľa v konaní, k otázke plynutia premlčacej doby, či aplikácii ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tiež k záveru okresného súdu o absencii aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v spore. K poslednej zmienenej problematike žalobca bližšie uviedol, že z obsahu samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 11.12.2015 vyplýva, že postupca (pôvodný veriteľ) nepostupoval len samotnú pohľadávku, ale aj všetky práva a povinnosti s touto pohľadávkou spojené, vrátane nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia pre prípad, že úverová zmluva bude vyhlásená za neplatnú. Žalovaní vzniesli námietku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu ešte v pôvodnom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/349/2016, pričom táto mala súvislosť v konaní o neplatnosť dobrovoľnej dražby a nesmerovala k spochybňovaniu subjektu oprávneného na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca ju preto považoval za bezpredmetnú a nereagoval na ňu. Rovnako aj konajúca sudkyňa na predbežnom prejednaní sporu neriešila nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu s odvolaním na postúpenú pohľadávku a žalobou uplatnený nárok rozsudkom zamietla s odôvodnením, že tento je premlčaný. Argumentácia okresného súdu týkajúca sa vecnej legitimácie žalobcu je pre žalobcu prekvapivá, keďže prvýkrát bola spomenutá až v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku.

9. Žalovaní v rade 1/ a 2/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhli, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Súčasne si uplatnili voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Reagovali na odvoláciu argumentáciu žalobcu vo vzťahu k otázkam aplikácie ustanovení o ochrane spotrebiteľa v tomto spore, k otázke plynutia premlčacej doby a k aplikácii ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k záveru okresného súdu o absencii aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v spore uviedli, že túto námietku vzniesli jednak z dôvodu, že časť peňažných plnení im nebola poskytnutá právnym predchodcom žalobcu, a ani žalobcom, ale inými osobami, a tiež z dôvodu zmätočnosti vzájomnej žaloby žalobcu. Zároveň uviedli, že žalobca tak v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/349/2016, ako aj v tomto spore doposiaľ v nepredložil do spisu zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 11.12.2015, na ktorej obsah sa odvoláva a preto nie je možné overiť,

aké práva a povinnosti boli ňou spoločnosťou ADMIN CREDIT, s.r.o. na neho postúpené. Žalovaní sa nestotožnili sa ani s námietkami odvolateľa v súvislosti s absenciou riešenia otázky aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore prvoinštančným súdom pri predbežnom právnom posúdení, žalobca mal možnosť na túto námietku žalovaných vznesenú v rámci ich obrany v spore reagovať bez ohľadu na to, či k nej konajúci súd v rámci predbežného právneho posúdenia zaujal stanovisko.

11. Žalobca na vyjadrenie žalovaných procesne nereagoval.

12. Ďalšie podania strán sporu v rámci odvolacieho konania neboli produkované.

13. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, viazaný odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

14. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní primárne obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

15. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobu v celom rozsahu zamietol, pričom k svojim záverom dospel v kontexte všetkých vykonaných dôkazov s prihliadnutím na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že právu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako súčasť základného práva na súdnu ochranu) zodpovedá povinnosť dotknutého súdu dať odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na relevantné argumenty strán. V súdnej veci však okresný súd svoje rozhodnutie podrobne a zákonným spôsobom odôvodnil. Právo na súdnu ochranu však nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. S prihliadnutím na obsah dokazovania vykonaný okresným súdom popísaný v odôvodnení jeho rozsudku, krajský súd len doplnil dôvody napadnutého rozhodnutia. Uvedený postup odvolacieho súdu je v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. 350/2009 zo dňa 08.10.2009, podľa ktorého „...odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všetkých všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania“. Zároveň odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

16. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolaciu argumentáciu žalobcu formulovanú v ich opravnom prostriedku, pričom sa v zmysle princípu neúplnej apelácie nezaoberal inými prípadnými pochybeniami okresného súdu. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť

odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

17. Jednou zo základných procesných povinností strán sporu je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, ktorá sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci.

18. Vo všeobecnosti sa posúdenie otázok, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, odvíja od hmotného práva. Platí pritom, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Bremeno tvrdenia je pritom v korelácii s bremenom popretia tvrdení protistrany (ŠTEVČEK, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 569.). Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže.

19. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdennej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 205/2009 zo dňa 29.06.2010). Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania (teraz strany sporu) v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 214/2011 zo dňa 18.01.2012).

20. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby na základe viacerých hmotnoprávnych skutočností, determinujúcich neúspech žalobcu v spore. Ako prvotnú otázku musí však vždy súd skúmať vecnú legitímáciu strán sporu, keďže od jej vyriešenia závisí výsledok sporového konania.

21. Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu mal odvolací súd preukázané, že žalobca si v tomto spore uplatnil voči žalovaným nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy č. 207/12 zo dňa 03.10.2012, uzavretej medzi spoločnosťou Tatra credit, a.s. ako veriteľom a žalovanými v rade 1/ a 2/ ako dlžníkmi. Právnym dôvodom pre podanie žaloby je skutočnosť, že dotknutá úverová zmluva bola prejudiciálne v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/349/2016, posúdená ako neplatný právny úkon. V dôsledku toho sa dlžníci z dotknutého zmluvného vzťahu bezdôvodne obohatili na úkor veriteľa, o sumu predstavujúcu rozdiel medzi plnením, ktoré prijali od veriteľa a plnením, ktoré už veriteľovi vrátili. Vzájomnou žalobou si uvedený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia ako žalobca uplatnila spoločnosť ADMIN CREDIT, s.r.o., ktorá nie je účastníkom právneho vzťahu vzniknutého medzi veriteľom na dlžníkmi na základe úverovej zmluvy č. 207/12 zo dňa 03.10.2012.

22. Ani odvolací súd tak nemal preukázané platné postúpenie predmetnej pohľadávky na žalobcu a ani oprávnenie žalobcu uplatňovať predmetnú pohľadávku voči žalovanému súdnou cestou. V danej súvislosti krajský súd konštatuje, že žalobca v tomto spore nepreukázal, že by z obsahu samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 11.12.2015 vyplývalo, že postupca (pôvodný veriteľ) nepostupoval na žalobcu len samotnú pohľadávku, ale aj všetky práva a povinnosti s touto pohľadávkou spojené, vrátane nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia pre prípad, že úverová zmluva bude vyhlásená za neplatnú. Žiada sa dodať, že súd je povinný ex officio skúmať aktívnu legitímáciu žalobcu a taktiež ex officio povinný poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva.

23. Žalobca zmluvu o postúpení pohľadávky uzavretú dňa 11.12.2015 medzi spoločnosťou Tatra credit, a.s. ako postupcom a spoločnosťou ADMIN CREDIT, s.r.o. ako postupníkom doposiaľ v konaní pred súdom prvej inštancie do spisu nepredložil. Až

vo svojom odvolaní uviedol, že žalobca svoju aktívnu vecnú legitimáciu v spore odvodzuje z obsahu samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 11.12.2015 vyplýva, že postupca (pôvodný veriteľ) nepostupoval len samotnú pohľadávku, ale aj všetky práva a povinnosti s touto pohľadávkou spojené, vrátane nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia pre prípad, že úverová zmluva bude vyhlásená za neplatnú.

24. Pre odvolanie podľa Civilného sporového poriadku je typický systém neúplnej apelácie, ktorý vylučuje možnosť efektívneho uplatnenia nových skutočností a dôkazov v odvolacom konaní. Výnimkou pre odvolateľa je použitie nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany v odvolaní, a to za splnenia taxatívne vymedzených podmienok v zmysle § 366 CSP. Z ust. § 366 CSP totiž vyplýva, že prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Zároveň prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu (§ 373 ods. 4 CSP). Keďže žalobca tento prostriedok procesného útoku (skutkové tvrdenie) uviedol až v rámci odvolacieho konania, odvolací súd ho už naň neprihliadal, nakoľko v danom prípade bola splnená ani jedna z podmienok uvedených v § 366 CSP.

25. Záver prvoinštančného súdu, že u žalobcu absentuje aktívna vecná legitimácia v tomto spore, je správny.

26. Z ust. § 457 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

27. Pokiaľ sa jedná o bezdôvodné obohatenie v dôsledku neplatného právneho úkonu alebo v dôsledku zrušenia pôvodne platne uzavretej zmluvy, ak už došlo k vzájomnému plneniu, vrátenie plnenia je podmienené vzájomným vrátením plnenia druhej strany alebo aspoň pripravenosťou plniť, a to v okamihu vrátenia plnenia druhou stranou. Táto synalagmatická povinnosť vyplýva zo znenia ust. § 457 Občianskeho zákonníka, ukládajúca povinnosť každému z účastníkov povinnosť vrátiť druhému účastníkovi všetko, čo podľa zmluvy dostal. Zo znenia uvedeného ustanovenia vyplýva aj určenie osôb, ktorým je uvedená povinnosť uložená. Sú nimi účastníci zmluvného vzťahu, ktorý bol zrušený, alebo ktorý je neplatný. Zároveň uvedené zákonné ustanovenie určuje i rozsah toho, čo sa má v prípade neplatnosti zmluvy alebo jej zrušenia vrátiť, keď určuje, že v takom prípade si zmluvné strany musia vrátiť všetko, čo na základe neplatného alebo zrušeného vzťahu dostali. Z povinnosti vzájomne si vrátiť plnenie je zjavné, že ide o synalagmatický záväzok vyplývajúci priamo zo zákona. Zároveň zo synalagmatického vzťahu vyplýva aj to, že domáhať sa plnenia môže iba ten, kto už plnil, alebo je pripravený splniť.

28. Odvolací súd dáva do pozornosti aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo 360/2012, v zmysle ktorého ak spočíva bezdôvodné obohatenie v plnení poskytnutom na základe neplatnej zmluvy, sú vo vzájomnom vzťahu iba jej účastníci. To platí bez ohľadu

na to, či sa v súvislosti s plnením z neplatnej zmluvy obohatil aj niekto iný, alebo či v súvislosti s plnením z tejto zmluvy došlo k bezdôvodnému obohateniu aj na úkor niekoho iného. Inak povedané, vecná legitimácia, či už aktívna alebo pasívna, je daná iba na strane účastníkov zmluvy. Uvedený právny záver vyplýva aj z ďalších rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, napr. rozhodnutie vo veci 28Cdo 620/2011 či vo veci 28Cdo 3391/2009, ktoré vychádzajú z identickej právnej úpravy a sú preto aplikovateľné aj na prejednávanú vec.

29. S prihliadnutím na vyššie uvedenú argumentáciu je nesporné, že prípadný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vyplývajúci z neplatného právneho úkonu, pokiaľ by bol jeho vznik u žalovaných preukázaný, mohol vzniknúť na strane pôvodného veriteľa, ktorý bol účastníkom spornej úverovej zmluvy. Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne

právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla a ktorého obsah môže tvoriť značný objem práv a povinností, ktoré nie sú postúpením dotknuté. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu ostáva naďalej postupca. Pokiaľ si nárok na súde uplatnil žalobca ako postupník, jedná sa o subjekt, u ktorého absentuje aktívna vecná legitímácia na podanie takejto žaloby.

30. Krajský súd sa nestotožnil s odvolacou argumentáciou týkajúcou sa uplatnenia vnesenej námietky vecnej legitímácie žalovanými v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 41C/349/2016, resp. voči nespomenutiu právneho názoru súdu o absencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu pri predbežnom právnom posúdení veci samosudkyňou. Práve v pôvodne začatom konaní si žalobca vzájomnou žalobou uplatnil voči žalovaným nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom o vnesenej námietke žalovaných mal vedomosť a mohol k nej zaujať svoj právny názor. Zároveň mal žalobca možnosť prezentovať svoje právne závery týkajúce sa námietky vecnej legitímácie aj v rámci podaného odvolania, čo aj využil, pričom s jeho argumentáciou sa odvolací súd v plnom rozsahu zaoberal.

31. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na teoretické východiská aj na prejednanú právnu vec aplikovateľné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp zn. 6Cdo 17/2017 zo dňa 22.02.2017. V označenej právnej veci sa dovolací súd, argumentačne vysporiadal s procesným postupom Okresného súdu Žilina vo veci sp. zn. 2C/40/2012 v spojení s následným postupom Krajského súdu v Žiline vo veci sp. zn. 5Co/617/2015 ako súdu odvolacieho. V uvedenom prípade zo zápisníc o súdnom pojednávaní pred súdom prvej inštancie výslovne nevyplývalo splnenie povinnosti súdu upraveného v tom čase účinného § 118 ods. 2 O.s.p., ktoré ukladalo súdu uviesť, ktoré právne významné tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich sporové strany navrhli. Najvyšší súd SR vyslovil, že z povahy uvedenej procesnej povinnosti došlo k zhoreniu nesplnenia tejto povinnosti samotným rozhodnutím súdu, v ktorom bol prvoinštančný súd povinný v zmysle v tom čase platného § 157 ods. 2 O.s.p. uviesť údaje v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p.. Náprava nesprávneho postupu prvoinštančného súdu v tomto smere bola daná taktiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorú možnosť sporová strana v uvedenom prípade využila. Dovolací súd ďalej skonštatoval, že by bolo neefektívne zrušovať v dovolacom konaní rozhodnutia súdu v základnom konaní a vec vracieť na ďalšie konanie, hoci sporové strany mali možnosť namietat nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie v opravnom prostriedku a mali možnosť dozvedieť sa o skutkových a právnych záveroch súdu v základnom konaní len z odôvodnení ich rozhodnutí (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 17/2017 zo dňa 22.02.2017, obdobne uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Cob/22/2018 zo dňa 24.04.2018). Z uvedených dôvodov dovolací súd uzavrel, že v danom prípade nedošlo u strany sporu k odňatiu možnosti konať pred súdom.

32. Pokiaľ žalobca podporne poukázal na rozhodovaciu činnosť iného odvolacieho súdu, k tomu odvolací súd uvádza, že z ust. § 193 CSP vyplýva, ktorými rozhodnutiami je súd pri svojom rozhodovaní viazaný. Je zrejmé, že odvolateľom označené rozhodnutie takým nie je. Naopak pri svojom rozhodovaní v posudzovanom prípade krajský súd vychádzal z rozhodnutí najvyšších súdnych autorít označených vyššie.

33. Keďže sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o absencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore, ktorá je primárnym dôvodom pre zamietnutie žaloby, z dôvodu hospodárnosti konania sa už nezaoberal ďalšou argumentáciou uvádzanou okresným súdom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, a ani odvolacími námietkami žalobcu, či reakciou žalovaných viažucimi sa k týmto dôvodom.

34. Nakoľko odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky žalobcu ako nedôvodné a zároveň nezistil nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), rozsudok okresného súdu vo veci samej, t.j. vo výroku I. podľa § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. Ako vecne správny odvolací súd potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok II. o trovách konania, vo vzťahu ku ktorému odvolateľ neprodukoval žiadnu relevantnú odvolaciu argumentáciu a ktorý zároveň plne zodpovedá úvahe okresného súdu a zákonným ustanoveniam uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd § 262 ods. 1 CSP v spojení

s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovaným v rade 1/ a 2/ ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobcovi, ktorý v tomto štádiu konania úspech nemal. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným rozhodnutím súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

37. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).